

LGOG Kring Weert e.o.

Dhr. P. Lammeretz
Secretaris
T. 0495-65.19.34
IBAN: NL45 INGB 0006 9296 66

Jaarverslag 2017 van de kring Weert e.o. van het KLGOG

1. Inleiding

Het jaar 2017 kende een groot aantal activiteiten zoals lezingen, excursies, boekpresentatie en film. De organisatie van activiteiten vond mede plaats door of in innige samenwerking met de stichting De Aldenborgh. Daarnaast werden ook deelgenomen aan activiteiten van of georganiseerd in samenwerking met andere organisaties zoals excursies van de GHK “Het Land van Thorn” en niet te vergeten de dertiende editie van de Cultuurhistorische Zomer (o.a. Gluren bij de burens). Samenwerking met andere organisaties biedt veel voordelen. Er kunnen meer activiteiten aan de leden worden aangeboden. De variëteit aan onderwerpen is groter en niet onbelangrijk: het bevordert de onderlinge contacten tussen leden van de kring en van andere organisaties. In dit verslag worden dan ook activiteiten van De Aldenborgh vermeld. Ook werd in 2017 een begin gemaakt met de voorbereiding van activiteiten voor 2018, in Weert (op initiatief De Aldenborgh) uitgeroepen tot het Van Hornejaar. Met grote regelmaat halen leden en De Aldenborgh met lokale historie de media. De interesse voor de geschiedenis van Weert en omgeving blijft aan belangstelling winnen. Ook de relatie met het gemeentebestuur werpt door intensief contact en samenwerking zijn vruchten af.

Het bestuur meent met tevredenheid terug te mogen kijken op een geslaagd 2017.

2. Ledenbestand

De kring Weert telde per 31 december 2017 242 leden. Een lichte teruggang in het aantal leden (ten opzichte van 2016) valt overigens te constateren bij veel verenigingen. Het stabiele ledenaantal is mede het gevolg van de aansprekende en succesvolle activiteiten die de kring Weert e.o. en De Aldenborgh georganiseerd hebben. Daarenboven speelt de aangename en vriendschappelijke sfeer onder de leden tijdens lezingen en excursies een

belangrijke rol. De stichting De Aldenborgh kende in 2017 een forse toename van het aantal vrienden.

3. Bestuur

De samenstelling van het bestuur van de kring Weert is per 31 december 2017 als volgt:

Voorzitter: P.J.M. Korten
Vlasvenstraat 6a
3640 Molenbeersel-Kinrooi België
tel. 06-53284665
sinds 2000 en herkozen in 2004, 2008, 2012 en 2016

Secretaris: J.H.P. Lammeretz,
Tungeler Dorpsstraat 34
6005 RJ Weert
tel. 0495-651934
sinds 2012 en herkozen in 2016

Penningmeester: A.M.G.C. van Wegberg-Veugen
Beekstraat 69
6001 GH Weert
tel. 0495-531003
sinds 2010 en herkozen in 2014

Lid: mr. W.H.G.A. Filott
Moeselschansweg 40 6005 NA WEERT
tel. 0495-525133
sinds 2016

- * De leden van de kascontrolecommissie voor 2017 zijn wederom de heer Jacobs en de heer Ronteltap.
- * Het bestuur kwam in het verslagjaar 4 maal in vergadering bijeen.
- * Bestuursleden namen deel aan de voor- en najaarsvergaderingen van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap en aan vergaderingen met de besturen van andere kringen, secties en commissies.
- * Namens de Kring Weert en de Aldenborgh hadden de volgende leden zitting in onderstaande Collegeadviescommissies van de gemeente Weert:
  - * in de Adviescommissie “Roerend erfgoed en beeldende kunst”: de heer P.J.M. Korten
  - * in de Adviescommissie “Cultuurhistorie”: de heer J.H.P. Lammeretz.

4. Jaarprogramma 2017

Hieronder staat een overzicht van de activiteiten in 2017

- 09 01 2017 Lezing “Überbuur en verre vriend: Nederland-Duitse betrekkingen” door Rengener Rittersma. **100 bezoekers**
- 20 01 2017 Voorbeschouwing boek Altweert (Keent II): Altweert rond 1950 en de van Hornekazerne door Ber Geelen. **105 bezoekers**
- 06 02 2017 Lezing "De gebroeders Jan en Hubert van Eyck" door Jos Henckens. **110 bezoekers**
- 06 03 2017 Jaarvergadering en lezing “Een enkeltje Venray” over het zwakzinnigengesticht in Venray door Harry Frencken. **80 bezoekers**
- 03 04 2017 Lezing “Pikante fratsen van de Rogstekers” door Erik Werps. **125 bezoekers**
- 15 04 2017 Boekpresentatie Oavert (Keent deel II)
- 20 04 2017 Excursie naar Hasselt: “Waar een wil is zijn geen grenzen”: verbroedering met Hasselt. **53 deelnemers**
- 08 05 2017 Lezingen over de ” Waterput, erfgoed in Weert” door drs. Wim Truyen en een film over de “Wel” in de Tungelroyse Wallen door Paul Lammeretz. **130 bezoekers**

Cultuurhistorische Zomer 13de editie

- 04 07 2017 Gluren bij de burens: Buggenum. **220 bezoekers**
- 13 07 2017 Excursie naar Moers bij Duisburg. **98 deelnemers**
- 16 07 2017 Lustrumviering Bal Champêtre. **500 bezoekers**
- 18 07 2017 Gluren bij de burens: Neeritter. **350 bezoekers**
- 01 08 2017 Gluren bij de burens: Weert-Wertha-Weegels. **320 bezoekers**
- 08 08 2017 Gluren bij de burens: Lanklaar. **210 bezoekers**
- 22 08 2017 Gluren bij de burens: Elen. **205 bezoekers**
- 09 09 2017 Open monumentendag Weert “ Boeren, burgers en buitenlui”
- 10 09 2017 Open monumentendag Weert “Boeren, burgers en buitenlui”
- 16 09 2017 Excursie naar Kasteel/Raadhuis Westerlo/Abdij van Tongerlo/ Da Vinci museum **86 deelnemers**
- 17 09 2017 Première film “Stamtafel” bij de Gotcha. **60 bezoekers**
- 02 10 2017 Lezing over de Kelten door Gerard Corstjens. **110 bezoekers**
- 03 10 2017 Start cursus Weerterlogie. **35 cursisten**
- 05 10 2017 Logendagoverleg in Weert. **25 deelnemers**

- 14 10 2017 Nationale archeologie-dag met als thema
"Zoektocht naar de onthoofde graaf"
- 15 10 2017 Nationale archeologie-dag in Weert met als thema
"Zoektocht naar de onthoofde graaf". **200 bezoekers**
- 18 10 2017 Lezing "Wereld in Wanorde" door Prof. Dr. Craig Harline.
110 bezoekers
- 06 11 2017 Lezing "De Beeldenstorm in Weert" door Jos Venner.
125 bezoekers
- 13 11 2017 Lezing over "Verlichting en Sociëteiten" door
mr. Hein van der Bruggen. **85 bezoekers**
- 04 12 2017 Lezing "St. Oda van Boshoven" door
prof. Dr. Arnoud-Jan Bijsterveld. **65 bezoekers**

5. Opwaardering museum

Sinds de oprichting in 1939 is De Aldenborgh altijd nauw betrokken geweest bij de historische collectie van het sinds 1937 bestaande streekmuseum De Aldenborgh in Weert. Na de sluiting van de Tiendschuur is de collectie gedeeltelijk overgegaan naar het Jacob van Hornemuseum.

De gemeenteraad van Weert is op 25 oktober 2017 unaniem akkoord gegaan met het opknappen van het Jacob van Hornemuseum. Het gebouw, een rijksmonument, is al 30 jaar niet meer gemoderniseerd. Naast het toekomstbestendig maken van het gebouw komt er een nieuwe inrichting zodat het een hedendaags museum wordt.

De opwaardering van het museum, gesteund door de gehele gemeenteraad, stemt kring Weert en de Aldenborgh tot grote vreugde. Dat geldt ook voor de aankoop door de gemeente van het voorhof van kasteel De Nijenborgh.

6. Pater Sangersprijs

Aan het project "Gluren bij de Buren" dat afgelopen jaar maar liefst haar 13^e editie bereikte en wordt georganiseerd door de Aldenborgh en het GHK "Het Land van Thorn" is door de Maasketen Jan van Eyck te Maaseik de tweejaarlijkse Pater Sangersprijs toegekend. Aan GHK "Het Land van Thorn" en de Aldenborgh werd op 17 november 2107 in de oude raadszaal van de Gemeente Maaseik deze prijs uitgereikt met een mooie oorkonde en een geldelijke waardering. De inleiding werd verzorgd door de heer Jan Creemers, Burgemeester van Maaseik. De Laudatio werd uitgesproken door de heer Jos Henckens, voorzitter van de Pater Sangerskring en tevens lid van de jury.

7. Cursus Weerterlogie

Ook in 2017 heeft de cursus Weerterlogie een vervolg gekregen. Op 3 oktober 2017 startten 35 deelnemers aan een nieuwe cursus. Op 28 november 2017 kregen zij hun verdiende certificaat als Weerterloog. Een nieuwe cursus in het voorjaar van 2018 is alweer ingepland.

Op 20 april 2017 werden ook al 38 Weerterlogen geïnstalleerd. Het waren ambtenaren, raadsleden en wethouders van de gemeente Weert die de interne cursus Weerterlogie hadden gevolgd.

Tevens werd dit jaar in Weert een “Logendag” georganiseerd in het kader waarvan organisaties van “logencursussen” van andere steden in Nederland een bezoek brachten aan Weert. Er werd informatie uitgewisseld en er was een lunch bij de zuster Birgittinessen en een stadsrondleiding.

8. Grensoverschrijdende samenwerking

Op donderdag 20 april 2018 bracht een delegatie van 53 personen, bestaande uit leden en vrienden van de GHK “Het land van Thorn, de kring Weert van het LGOG en de stichting “de Aldenborgh, een bezoek aan Hasselt. Aanleiding voor dit bezoek was een uitnodiging van het Davidsfonds, VI@S en VTB Cultuur te Hasselt. Deze Hasseltse organisaties nodigden ons uit voor een verbroedering met als titel *Waar een wil is zijn geen grenzen*.

Na een welkomstwoord werd het podium gegeven aan de heren Sylvain Sleypen, eregedeputeerde van Belgisch Limburg en Ger Essers uit Nederland, voormalig vakbondsman en docent en thans nog actief in verscheidene (grensoverschrijdende) organisaties. Beide heren wijdden hun causerieën aan grenzen en in het bijzonder de gevolgen daarvan voor de inwoners van de Limburgse grensgebieden.

Na een lunch werd onder meer nog het Paterke van Hasselt (Minderbroedersklooster) bezocht. De afsluiting vond plaats in het Jenevermuseum.

9. Excursie naar Moers

Op 13 juli ging de grote excursie naar Moers, de geboorteplaats van Walburgis van de Neuenahr, de echtgenote van Philippe de Montmorency, onder andere heer van Weert. Locoburgemeester Gabriëls van Weert, was een van de deelnemers. Samen met de burgemeester van Moers, werd het gouden boek van de stad Moers getekend.

10. Van Hornejaar

In 2018 is het 450 jaar geleden dat Philippe de Montmorency, graaf van Horne en heer van Weert, in 1568 op de Grote Markt te Brussel, samen met Lamoraal van Egmont, werd onthoofd. Aan die gebeurtenis wordt op veel plaatsen aandacht besteed. Het jaar 2018 is in Weert uitgeroepen tot het van Hornejaar. In dat kader heeft er in 2017 al een aantal activiteiten plaatsgevonden.

Op 13 oktober 2017 was er in het gemeentehuis een groot internationaal symposium over het Egmont-Hornejaar. Stadsbesturen en organisaties die een relatie hebben met de graven Van Horne en Egmont kwamen naar Weert. Sprekers waren dr. Irma Thoen met een digitale belevingskaart, dr. Gijs van Ham over de grote tentoonstelling in het Rijksmuseum te Amsterdam over de Tachtigjarige Oorlog en Marie-Claude van Grunderbreek van de Brusselse musea.

De Nationale Archeologiedagen 2017 stonden in Weert in het teken van de zoektocht naar het graf van Philippe de Montmorency. Er was grondradaronderzoek. Een archiefstuk zorgde voor een verrassende wending. Het archiefstuk meldde dat de vermoedelijke begraafplaats de Paterskerk aan de Biest kon zijn, de voormalige Aldenborgh.

De Aldenborgh gaf aan stichting Werthabier de opdracht om een speciaal bier voor het Van Hornejaar te brouwen. Dit “De Montmorencybier” werd op 15 oktober 2017 gepresenteerd. Eind 2017 verscheen dit bier op de markt in een geschenkbox met 3 Belgische bieren (Lamoraal, Alva en 1568) en een speciaal herdenkingsglas.

Op 9 november 2017 werd op Jumping Indoor Maastricht bekend dat Weert een ruitersstandbeeld krijgt van Philippe de Montmorency, graaf van Horne en heer van Weert. Hiervoor is een nieuwe stichting in het leven geroepen. De Aldenborgh ijvert al bijna 80 jaar om tot oprichting van een standbeeld te komen.

De Aldenborgh deed in 2017 in Berlijn nog onderzoek naar de verdwenen memorietafel van Johanna van Meurs, echtgenote van graaf Jacob I van Horne.

Met de gemeente Weert en andere organisaties in binnen- en buitenland is veelvuldig overlegd in het kader van het Horne-Egmontjaar 2018.

Na de vondst van een oud gebedenboek dat berust in de universiteitsbibliotheek van Heidelberg, bezocht een grote delegatie van experts op initiatief van De Aldenborgh deze oudste universiteit van Duitsland. Dat gebedenboek uit 1535 was eigendom van de graaf van Horne en draagt diens wapenschild met de drie hoorns op de omslag. Hij had het boek volgens de overlevering bij zich tijdens zijn executie. De nog steeds zichtbare vlekkenregen op de leren omslag zou volgens de overlevering te wijten zijn aan het weg gutschende bloed bij zijn onthoofding. In de bibliotheek werd het boek bestudeerd en presenteerden boekhistorica dr. Zimmermann en forensisch specialist dr. Schulz hun voorlopige onderzoeksresultaten. Op de kaft werden geen bloedsporen gevonden; mogelijk zijn die er wel in de naad van het boek. Dit onderzoek kreeg internationale media-aandacht.

11. Grondradar en de ontdekking van de middeleeuwse kerk

Met toestemming van de zuster Birgittinessen mocht de Aldenborgh de kloostertuin met behulp van grondradar onderzoeken. En zo werden de contouren van de voormalige kerk (1525) van het klooster Maria-Wijngaard in Weert gevonden. De kerk werd in 1836 gesloopt en verdween uit het collectieve geheugen. Bij metingen werden met behulp van de grondradar de fundamenten eindelijk weer zichtbaar. Het gaat om contouren; sporen van bijvoorbeeld graven zijn nog niet gevonden. In het hoogkoor van deze kerk werd Amelia van Horne begraven, zus van graaf Jacob III van Horne.

12. Werkgroep 19de eeuw

De Aldenborgh heeft enkele jaren geleden een werkgroep geformeerd die zich bezig houdt met onderzoek naar de 19de eeuw in Weert. Hier was tot voor enkele jaren nog weinig onderzoek naar gedaan. Op 28 mei 2018 zal het resultaat in het boek “Weert.....parel van de

heide”, onder redactie van drs. Frits Nies, verschijnen. Dit was nooit mogelijk geweest zonder de enorme steun van ons lid, de heer Léon Stroekxs van den Broek.

13. Namen en bijnamen

Onder auspiciën van de Aldenborgh werd dit jaar in de reeks “Namen en bijnamen” weer een heus naslagwerk over Altweert (Keent deel II) gerealiseerd. Eind 2017 werd besloten om het volgende project in deze reeks aan het kerkdorp Swartbroek te wijden. De hoop is een boek in het voorjaar 2019 te presenteren.

14. Tot slot

Het bestuur dankt alle leden, vrienden en sympathisanten voor de vaak massale opkomst bij de activiteiten. Ook veel dank aan de stichting De Aldenborgh voor de grote financiële en organisatorische bijdragen aan de kring Weert e.o..

Het bestuur van de Kring Weert e.o. ziet de toekomst dan ook met vertrouwen tegemoet, zeker met het Van Hornejaar in het verschiet, mede dankzij samenwerking met de stichting De Aldenborgh en andere participanten.

Met vriendelijke groet,

Paul Lammeretz
Secretaris kring Weert van het KLGOG
Weert, februari 2018